

ONTWERP-METHODEBESLUIT

Nummer: 100947-82.
Betreft: Besluit tot vaststelling van de methode van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering ingevolge artikel 41, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998.

1 Inleiding

1. Ingevolge artikel 41, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 stelt de directeur van de Dienst uitvoering en toezicht Energie (hierna: DTe) de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering door netbeheerders elektriciteit (hierna: x-factor) vast voor een periode van tenminste drie en ten hoogste vijf jaar.
2. Ingevolge artikel 41, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998, zoals dit artikel is komen te luiden na de inwerkingtreding van de wet van [datum], (Stb. 2003, ##).¹ tot wijziging van de Overgangswet elektriciteitsproductiesector stelt de directeur van de Dienst uitvoering en toezicht Energie (hierna: DTe) na overleg met de gezamenlijke netbeheerders en met representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt de methode tot vaststelling van de korting vast en geeft in het besluit tot vaststelling van de methode (hierna: het methodebesluit) aan welke gevolgtrekkingen hij heeft verbonden aan de uitkomsten van het overleg.
3. In dit besluit wordt de methode tot vaststelling van de korting ter bevordering van een doelmatige bedrijfsvoering voor de periode 2004-2006 (hierna: tweede reguleringsperiode) vastgesteld.
4. In het navolgende zal dit methodebesluit worden toegelicht. Daarbij zal eerst het wettelijk kader worden geschetst en vervolgens worden ingegaan op de uitkomsten van het overleg met netbeheerders en representatieve organisaties. De methode zelf, alsmede de toelichting op de methode zijn als bijlagen aan dit methodebesluit gehecht. Dat geldt ook voor de gevolgtrekkingen uit het overleg met de representatieve organisaties, voorzover die betrekking hebben op de opbouw en inhoud van de methode, alsmede de daarbij gemaakte (systeem-)keuzes.

---

¹ Dit ontwerp methodebesluit is gebaseerd op de Elektriciteitswet 1998 zoals die zal gelden na inwerkingtreding van wetsvoorstel 28 174 door de Eerste Kamer (hierna aangeduid als: OEPS). De OEPS is 1-7-2003 aangenomen door de Eerste Kamer.

2 Wettelijk kader

5. Artikel 41 van de Elektriciteitswet 1998 is gewijzigd bij wet van [datum] (Stb. 2003, ##) tot wijziging van de Overgangswet elektriciteitsproductiesector in verband met de financiering van de tegemoetkoming aan de elektriciteitsproductiesector uit de algemene middelen en van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet omwille van de correctie van enkele tariefbepalingen alsmede in verband met een tijdelijk verbod van privatisering van netwerkbedrijven. Het wettelijk kader ziet er thans als volgt uit.
6. Ingevolge artikel 41, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 stelt DTe de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering door netbeheerders elektriciteit (hierna: x-factor) vast. De x-factor wordt vastgesteld met toepassing van de formule $P_t = (1 + ((cpi - X_t) / 100)) * P_{t-1}$.
7. Uit de toelichting op de Elektriciteitswet 1998 (Kamerstukken II 1998-1999, 26 303, nr. 3) blijkt dat de wet primair tot doel heeft zo laag mogelijke tarieven te bewerkstelligen. Voorts blijkt dat de regulering van de tarieven uitgaat van de verantwoordelijkheid van de netbeheerders elektriciteit om de juiste middelen aan te wenden om aan hen opgedragen taken uit te voeren. Het gaat daarbij dus om outputsturing, waarbij het te bereiken resultaat van tevoren wordt opgelegd en de bedrijven zelf beslissen hoe zij de resultaten zullen realiseren.
8. Ingevolge het derde lid (voorheen het tweede lid) van artikel 41 Elektriciteitswet '98 stelt DTe de x-factor vast voor een periode van ten minste drie en ten hoogste vijf jaren. De wet bepaalt thans uitdrukkelijk dat voor iedere netbeheerder een afzonderlijke x-factor kan worden vastgesteld.
9. In het kader van totstandkoming van de Wet tot wijziging van de Overgangswet Elektriciteitsproductiesector (wetsvoorstel 28 174) heeft de Minister nog eens uitvoerig toegelicht welke de doelen zijn die door de directeur DTe met toepassing van artikel 41 E-wet dienen te worden verwezenlijkt. Zo overweegt de Minister:

“De bedoeling van het reguleringssysteem in de Elektriciteitswet 1998 (...) is om bedrijven die zich in een monopolioïde situatie bevinden een prikkel te geven net zo doelmatig te handelen als bedrijven op een markt met concurrentie. Dat wordt ook tot uitdrukking gebracht door de verwijzing naar het begrip marktwerking in de eerder genoemde artikelen 41, eerste lid, en 80, eerste lid. Dit betekent in de eerste plaats dat eventuele overwinsten die qua omvang uitgaan boven het redelijk rendementsniveau (monopoliewinsten) bij deze bedrijven moeten worden teruggebracht tot een redelijk rendement. In de tweede plaats zullen de bedrijven ernaar moeten streven om net zo efficiënt te werken als het meest efficiënte bedrijf in de sector. In de derde plaats zal de sector sowieso als geheel haar efficiëncyniveau dienen te verhogen.”

(Kamerstukken II 2002–2003, 28 174, nr. 28, p. 13)

De Minister vervolgt dan met te overwegen:

“De bepaling dat de korting mede dient om de gelijkwaardigheid in de doelmatigheid van de bedrijfsvoering van de netbeheerders te bevorderen kan als volgt nog nader worden toegelicht. Om de bedrijven te stimuleren de gewenste doelmatigheidsverbeteringen te realiseren voorziet de wet in een korting op de tarieven (x-factor). Bedrijven die beter presteren dan de efficiencydoelstelling, mogen het extra behaalde rendement behouden. Om er voor te zorgen dat de verschillende bedrijven een even grote kans hebben om de efficiencydoelstelling te behalen, is het van belang dat eerst efficiencyverschillen tussen de bedrijven worden weggenomen. Immers, een bedrijf dat erg inefficiënt is kan makkelijker een grotere efficiencyverbetering behalen dan een bedrijf dat wel efficiënt is. In de wetgevingsgeschiedenis is daarom destijds al aangegeven dat een overgangperiode nodig is om deze efficiencyverschillen weg te werken.

Het wegwerken van deze efficiencyverschillen kan alleen maar via een individuele efficiencykorting. De mogelijkheid van zo'n korting werd, zoals hiervoor is vermeld, uitdrukkelijk in de wettekst vastgelegd door middel van de tweede nota van wijziging. Niet voldoende duidelijk werd hierbij dat een van de doelstellingen van die korting is het wegwerken van individuele efficiencyverschillen. In de toelichting op de tweede nota van wijziging is alleen ingegaan op een ander element van die individuele korting, namelijk individuele niet-beïnvloedbare omstandigheden. Dat blijft uiteraard een permanent onderdeel bij de vaststelling van de individuele factor. Het wegwerken van efficiencyverschillen is een element dat alleen in de eerste fase een rol speelt.

Het systeem dat door de DTe wordt toegepast om de efficiencyverschillen weg te werken kan als volgt worden toegelicht. Voor de bepaling van de x-factor heeft de wetgever een systeem voor ogen gehad waarmee zo min mogelijk wordt ingegrepen in de individuele bedrijfsvoering van de verschillende bedrijven. Bij de behandeling van het wetsvoorstel werd destijds al aan een systeem van benchmarking gedacht. Dat is ook wat in de praktijk gebeurt. In het door DTe toegepaste benchmark systeem worden bedrijven met elkaar vergeleken aan de hand van hun uiteindelijk gerealiseerde prestatie (output), zonder dat naar individuele investeringsbeslissingen wordt gekeken. Hierbij worden bedrijven ook rekenkundig met elkaar vergelijkbaar gemaakt. Dat is nodig om een goede vergelijking mogelijk te maken. Dit geldt bijvoorbeeld voor gegevens over waardering van bedrijfsmiddelen, afschrijvingstermijnen en de bepaling van een redelijk rendement.”.

(Kamerstukken II 2002–2003, 28 174, nr. 28, p. 14)

10. Waar voorheen de wijze waarop de x-factor werd bepaald onderdeel uitmaakte van het besluit tot vaststelling van de x-factor, bepaalt artikel 41, vierde lid, Elektriciteitswet thans dat de directeur DTe

eerst een afzonderlijk besluit dient te nemen waarin de methode ter bepaling van de x-factor(en) dient te worden vastgesteld. Vaststelling van de methode geschiedt na overleg met de gezamenlijke netbeheerders en met representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt, waarbij de directeur DTe in het vaststellingsbesluit aangeeft welke gevolgtrekkingen hij heeft verbonden aan de uitkomsten van het overleg. In de paragraaf hieronder, en in bijlage C zijn de gevolgde procedure voor het wettelijk overleg en de daaruit getrokken conclusies weergegeven. Blijkens de parlementaire geschiedenis werd met deze wijziging beoogd de tekst van wet in overeenstemming te brengen met de wijze waarop deze in de praktijk werd toegepast: “ (...) komt thans in het derde lid tot uitdrukking dat overleg met netbeheerders en representatieve organisaties van afnemers wordt gevoerd over de korting, dat wil zeggen de x-factor als zodanig. In de praktijk gaat het overleg evenwel over de methode waarop de x-factor wordt bepaald. Dat is zodoende in de voorgestelde tekst tot uitdrukking gebracht.” (Kamerstukken II 2001-2002, 28 174, nr. 8, p. 5 en 6).

11. Ingevolge het derde lid van artikel 41 van de Elektriciteitswet 1998 zoals die geldt na inwerkingtreding van de Wet tot wijziging van de Overgangswet Elektriciteitsproductiesector (wetsvoorstel 28 174), heeft DTe de mogelijkheid om de tarieven die zullen gelden in de periode t te corrigeren, indien de tarieven die golden in de periode of periodes voorafgaand aan periode t zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en DTe, indien hij de beschikking had over juiste of volledige gegevens, tarieven zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijk mate zouden afwijken van de vastgestelde tarieven². DTe stelt derhalve vast dat hij bevoegd is om achteraf te corrigeren voor schattingsfouten.
12. Op de totstandkoming van dit methodebesluit heeft DTe de uitgebreide voorbereidingsprocedure van afdeling 3.5 van de algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing verklaard. Dit betekent dat tegen dit besluit rechtstreeks beroep openstaat op het College van beroep voor het bedrijfsleven.

3 Gevolgde procedure tot dusver

13. Over de voorgestelde reguleringsmethodiek is reeds sinds juni 2002 intensief overleg gevoerd met een daartoe ingestelde contactgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de gezamenlijke netbeheerders elektriciteit en medewerkers van DTe.
14. DTe heeft in november 2002 het Informatie -en consultatiedocument “Maatstafconcurrentie, regionale Netbedrijven Elektriciteit, tweede reguleringsperiode” (hierna: consultatiedocument) uitgebracht. Dit consultatiedocument is gepubliceerd op de Internetpagina van DTe (www.dte.nl) en is voorts onder meer toegezonden aan de netbeheerders elektriciteit en aan de representatieve organisaties, waaronder de organisatie van netbeheerders elektriciteit (EnergieNed). In het

---

² Artikel 41 lid 5 sub b van de Elektriciteitswet 1998.

consultatiedocument heeft DTe zijn visie op de reguleringsmethodiek voor de tweede reguleringsperiode uiteengezet, en belangstellenden gevraagd hun zienswijze te geven aan de hand van een groot aantal in het consultatiedocument gestelde vragen.

15. Belangstellenden hebben tot en met 14 februari 2003 de tijd gekregen om schriftelijk hun zienswijze op het consultatiedocument uiteen te zetten. Voorts is op een aantal manieren de mogelijkheid geboden om mondeling een reactie te geven op het consultatiedocument. Zo zijn er zes consultatierondes door geheel Nederland afgelegd. Daarnaast zijn op 15 en 16 januari 2003 twee workshops ten kantore van DTe gehouden waarvoor alle netbeheerders elektriciteit en overige belangstellenden zijn uitgenodigd. Tijdens de workshops is tevens het systeem van maatstafconcurrentie uitvoerig toegelicht. DTe heeft al met al een groot aantal mondelinge en schriftelijke reacties op het consultatiedocument ontvangen. De schriftelijke reacties zijn gepubliceerd op de Internetpagina van DTe. Een overzicht van deze reacties is opgenomen in bijlage C bij dit besluit.
16. Daarnaast heeft DTe uitvoerig overleg gehad met de netbeheerders elektriciteit over de reparatie x-factoren voor de eerste periode naar aanleiding van de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven van 13 november 2002 (met kenmerk: AWB 01/841, 01/847 t/m 853, 01/955, 01/956). Daarbij zijn ook de uitgangspunten voor dit methodebesluit besproken. De uitkomst van dit overleg is vastgelegd in de Overeenkomst Regulering Nettareieven Elektriciteit (2001 – 2006) (hierna: overeenkomst) tussen DTe en de regionale netbeheerders elektriciteit van 26 mei 2003. De overeenkomst is beschikbaar op de Internetpagina van DTe.
17. [In het definitieve besluit dient vanaf deze plaats het vervolg van de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure te worden geschetst.]

4 Vaststelling van de Methode

18. Met inachtneming van de uitkomsten van het overleg heeft DTe de methode tot vaststelling van de x-factor voor de periode 2004 tot en met 2006 vastgesteld. Deze methode, bestaande uit een berekeningsmodel, is neergelegd in bijlage A. De toelichting op de methode is neergelegd in bijlage B. In bijlage C is ingegaan op de inhoudelijke punten die tijdens het overleg met de representatieve organisaties zijn ingebracht.

5 Besluit

19. Met inachtneming van het bovenstaande en hetgeen is neergelegd in de bijlagen bij dit besluit stelt de directeur DTe de methode als bedoeld in artikel 41, vierde lid, van de Elektriciteitswet '98 voor de periode 2004 tot en met 2006 vast overeenkomstig de beschrijving in bijlage A bij dit besluit.
20. Van dit besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts zal dit besluit worden gepubliceerd op de Internetpagina van DTe.

Den Haag,
Datum:

ir. G.J.L. Zijl
De directeur van de Dienst uitvoering en toezicht Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na bekendmaking beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage